

Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 29 серпня 2006 року № 34 (146)

ЗАПОВІДІ ВЕЛИКОГО УКРАЇНЦЯ

27 серпня виповнилося 150 років від дня народження Івана Франка

Вшановуючи пам'ять великого українця, Президент України Віктор Ющенко відвідав музей-заповідник Івана Франка на батьківщині письменника в селі Нагуєвичі Львівської області, а також взяв участь у низці заходів з нагоди ювілею.

Світлина з сайту www.prezident.org.ua

Виступаючи перед присутніми під час відвідин музею-заповідника, глава держави подякував жителям села Нагуєвичі за те, що вони зберігають пам'ять про Івана Франка, зазначивши, що музей-заповідник залишається "святим місцем для кожного патріота". Віктор Ющенко наголосив на ролі Івана Франка як видатного українського державотворця, порівнявши його з Михайлом Грушевським. "Наприкінці XIX ст. і на початку XX ст. так багато і так вдало про Українську державу ніхто не говорив", – сказав Президент. Глава держави відзначив, що однією з провідних тем творчості Івана Франка як письменника була національна єдність і порозуміння. "Франко благав, просив бути українцями всієї рідної землі, а не українцем галицьким чи буковинським", – сказав В. Ющенко.

Президент України підтримує ідею створення єдиної Національної премії ім. Івана Франка. Про це глава держави заявив в інтерв'ю журналістам. Він нагадав, що нині в Україні існують чотири премії ім. Івана Франка. "Щоб вийти на абсолютно правильну ідею, зробити Національну премію ім. Івана Франка, треба спочатку чотири проекти об'єднати в один. Ця робота зараз проводиться", – сказав В. Ющенко.

Глава держави також повідомив, що підпише указ про надання національного статусу музею-садибі в Нагуєвичах та Львівському літературно-меморіальному музею Івана Франка. Крім того, як повідомив Президент, на часі підготовка розпоряджень про друк стотомного видання творів Івана Франка та інших матеріалів, пов'язаних з творчістю письменника. Глава держави підписав Указ "Про заходи щодо вивчення та популяризації духовної спадщини Івана Франка".

У рамках святкування ювілею Президент України поклав квіти до могили Івана Франка на Личаківському цвинтарі у Львові, а також взяв участь в урочистій академії з нагоди 150-річчя Івана Франка, яка відбулася у Львівському національному театрі опери та балету.

Виступаючи перед зібранням, глава держави наголосив, що цінності, які сповідував Іван Франко, донині залишаються "загальноукраїнськими і актуальними". "Франкове життя – це постійний діалог з нацією, непростий, важкий, критичний, але і люблячий", – сказав Віктор Ющенко. Президент відзначив, що у своєму житті і творчості класик уникав пафосу, і закликав українців брати з нього приклад. "Давно потрібно навчитися говорити про Україну в практичній тональності, без жалю, без плачу, без ревнощів і доказування, хто більший українець", – сказав В. Ющенко. У цьому контексті глава держави відзначив, що національне порозуміння і злагода є запорукою української перспективи. "Владі треба вчитися шанувати націю, своє слово і людей, працювати відкрито, бачити вільного журналіста, незалежного суддю. Українцям – чути і бачити одне одного і не відмовлятися заради власного комфорту від найменшої своєї частки, яка не вписується в загальні стандарти. З цих часток складається суспільство", – сказав Президент. Глава держави процитував Івана Франка, який писав, що "наші визискувачі і тирани сидять у нас самих", застерігаючи українців від відчуття поразки і розчарування. "Я не хочу, щоб цей стан потрапив на ґрунт сьогоднішніх днів", – сказав Президент. На переконання Віктора Ющенка, справжня загроза для України нині лежить в гуманітарній сфері і саме проти цієї небезпеки українська нація повинна консолідуватися.

Президент наголосив, що непорушні орієнтири української державності – це демократія, українська національна ідентичність, економічний розвиток і європейська приналежність України. "Це догмати, на яких стоїть Україна", – сказав Віктор Ющенко.

! КАРБ ПАМ'ЯТІ

ІСТОРИЧНИЙ УРОК ДЛЯ НАЦІЇ

Президент України Віктор Ющенко взяв участь у церемонії відкриття Меморіалу пам'яті Героїв Крут на Чернігівщині.

На початку церемонії Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет провів на місці відкриття Меморіалу заупокійну літію в пам'ять загиблих за незалежність України воїнів.

У своєму виступі Президент відзначив надзвичайну важливість бою під Крутами для історії боротьби за Українську державу. "Я думаю, бій під Крутами – сильний історичний урок, з якого можна зробити не один висновок – як перемагати, як стверджувати українську державність", – сказав він.

В. Ющенко нагадав, що правда про Крути замовчувалася останні 90 років: "Та історія, попередня, вчила нас одному – викинути з голови історію Крут, щоб у вас не було жодних історичних висновків, щоб ви проїжджали повз це місце і навіть не дивилися в сторону цього поля".

"Я аплодую тим людям, які мають відношення до цієї історичної сторінки. Переконаний, що і через свідомість, і через підсвідомість українська нація буде постигати цей урок, і з кожним роком все глибше", – зазначив голова держави.

Президент подякував усім, хто долучився до спорудження Меморіалу Героям Крут. "Сьогодні ми дійсно присутні при надзвичайній історичній події – повертається до нашої історичної пам'яті ще одна гідна пам'яті народу українська подія", – сказав Віктор Ющенко.

ПОПІЛ ІМПЕРІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД І КОМУНІЗМ

Ярослав ДАШКЕВИЧ

До того, як перейти безпосередньо до теми – кілька попередніх зауважень.

У наш час, коли ми живемо в епоху не посткомунізму (як здавалося), а рекомунізації (Литва, Таджикистан, Азербайджан, Польща, значною мірою Росія), знову на перший плян висувають думку, що, мовляв, ідея комунізму (чи соціялізму) прекрасна, а лише її реалізація потрапила в погані, навіть злочинні руки. Немає жодних підстав відділяти ідею комунізму (перефарбованого заново на соціялізм) від його практики. Практика ця обійшла три континенти – Европу, Азію, Америку – і всюди показала свою людиноненависницьку тоталітарну сутність. Після злочинів у Китаї, Камбоджі, Росії, Україні, Кубі, Нікарагуа зрозуміло, що реалізація ідеї може бути лише однією-єдиною. Реабілітація комунізму – і теорії, і практики – неможлива. Мусимо не лише засудити минуле, а й попередити світ, зокрема Україну, що рецидиви комунізму, де би такі спроби не здійснювалися, можуть вести лише до відновлення того жаху, який людство вже повинно мати остаточно за собою. Нема вже сумніву, що така теорія могла вести лише до такої практики в минулому і, при найближчій нагоді, може лише відновити криваву практику в майбутньому. Між теорією і практикою комунізму-соціялізму стояв, стоїть і завжди стоятиме знак рівности.

2. Теорія і практика комунізму носили універсальний, всесвітній характер. Віра в комунізм належить до категорії універсальних релігій. Незважаючи на універсалізм ідеї, очевидно, з певними локальними теоретичними відхиленнями (в них джерело безкінечних звинувачень у ревізіонізмі), практика комунізму всюди мала свої регіональні особливості. Ідея накладалася на різний субстрат – так виникли корейські та в'єтнамські, еспанські та югославські, російські та східнонімецькі варіянти. Український нарід мав справу з панівним російським комунізмом, який довгий час намагався здійснювати світову гегемонію як у період існування комінтерну, так і після його формальної (але не практичної) ліквідації. Це був період, коли, перефразовуючи слова поета, можна було говорити: "Ми говоримо комунізм – розуміємо Росія, ми говоримо Росія – розуміємо комунізм". Над українським народом панував не лише російський реґіональний варіянт комунізму (із сильно вираженим субстратом ще часів російського деспотичного самодержавства, зокрема з нахилом до шовіністичного чорносотенства). Над українцями домінували також польська і чехо-словацька (а може, саме більше словацька) різновидність комунізму, певною мірою – румунський та югославський комунізм. Українському народові довелося пережити практику кількох реґіональних варіянтів комунізму.

3. Особливу реґіональну особливість комунізму творив український комунізм. Він існував і діяв: спочатку у вигляді лівих соціял-демократів, лівих есерів – боротьбістів, укапістів, які самоліквідувалися 1925 р., не витримавши натиску ззовні, – потім у вигляді націонал-ухильницьких груп (реальних та уявних) в КП(б)У, КПЗУ. Спроби поєднати комунізм та націоналізм у минулому виявилися нежиттєздатними (наприклад, Західноукраїнська національно-революційна організація 1927–1928 рр.). Український комунізм (ще під виглядом лівого соціялізму) пробував зі зброєю в руках протиставитися російському (повстання 1919 р.). Представники його поступово зникали в льохах ГПУ-ОГПУ-НКВД, а символом кінця стали постріли в скроні Хвильового і Скрипника. Спроби формувати українські комуністичні групи різного скерування (троцькістського, маоїстського) в діяспорі не пустили коріння. Український комунізм несе певну відповідальність за події 20-х – початку 30-х років в Україні, але реальна сила його (навіть в період апогею т. зв. українізації, запровадженої за директивами Москви 1923 р. в плянні "коренізації") ніколи не дорівнювала реальний силі російського комунізму. Останній зі страшною ненавистю знищив український комунізм, вбачаючи в ньому, може, й не безпідставно, найближчого суперника до влади в Україні.

Продовження на 5-й стор.

Я ЗВИНУВАЧУЮ!

ШУКАЙМО ІСТОРИЧНУ ПРАВДУ

З великим хвилюванням я прочитав у "Сільських вістях" статтю "Амбразуру закрили серцем". Лейтенанти П. Гутченко і О. Покальчук своїми тілами задового до О. Матросова закрили амбразури німецьких дотів. Подвиг 20-річних юнаків-українців за СРСР замість щирого пошанування в людській пам'яті був замовчаний. Так само, як і подвиг Олексія Береста, який підняв прапор перемоги над Рейхстагом, однак не вписався в схему "росіянин-грузин". Українець як молодший брат виявився зайвий.

Світлина з журналу "ПІК"

Мирослав ПАСТУШОК,
ст. викладач, історик

Ставлення Москви до українців завжди було ворожим і жорстоким. Прикладів можна навести безліч: Батурин, Биківня, Вінниця, голодомори 1924, 1933, 1947, масові розстріли при втечі в 1941 р., польові військкомісаріати, наказ від 22.06.1944 р., підписаний Л. Берією і Г. Жуковим, про масове виселення у Сибір тих українців, які перебували на завойованих німцями територіях. Історія Великої Вітчизняної війни, яка писалася на замовлення Й. Сталіна, М. Хрущова, Л. Брежнєва, – наскрізь облудна і брехлива. Призвідцями Другої світової війни були А. Гітлер і Й. Сталін з їхнім пактом про ненапад і таємним протоколом про розмежування кордонів.

Загальні втрати СРСР під час війни становили більше 30 мільйонів чоловік. Втрати у фінській війні ніколи не оприлюднювалися, щоб приховати бездарність командування Й. Сталіна. При розробці плану Барбароса Гітлер глибоко вивчав наслідки війни з фінами (з мемуарів Г. Гудеріана). Західні історики визнають кількість військовополонених: близько 7 мільйонів, а радянські історики – до 4 мільйонів. Святкуючи "День Перемоги", не зайвим буде поставити питання: "Чому так масово здавалися радянські воїни в полон?" Якщо б Адольф Гітлер під розписку відпускав їх додому, а не формував сторожові загони, то ні комісари, політруки, ні наказ № 227 (щодо розстрілу тих, хто відступав) не допомогли б.

Але серед усіх злочинів радянської влади під час тієї війни чи не найбільше вразили мене матеріали сайту "Жіночий штрафбат". Цитую: "...на ланах Запоріжжя випадково знайшли гігантське поховання радянських солдатів часів війни. Одразу стало видно, що закопували бідолах нашвидкуруч, без будь-яких почестей і домовин... Жодних документів, в тому числі й так званих смертних медальйонів, у розкопаних могилах не було. Військові історики стверджують, що такими "безхозними" похованнями намагалися частково применшити реальні втрати Червоної армії, щоб ніхто не засумнівався в командирському генії сталінських полководців.

Також з'ясувалося, що на цій ділянці фронту оборону проривали штрафні батальйони. Сім з них були знищені й лише залишки восьмого виконали завдання, яке з точки зору нормальних правил ведення війни виконати було неможливо. Однак найбільш вражаючою виявилася навіть не ця людожерська калькуляція. Найстрашніше – один з полеглих штрафних батальйонів був жіночий! Серед 400 убитих – телеграфістки, медсестри і просто дівчата, які перебували на окупованій території й "кров'ю мусили змити свою вину". Нормальній людині важко зрозуміти "вину" населення загарбаних німцями територій. Вина за ганебний відступ і за масову здачу в полон повністю лягає на бездарних командувачів. Я сподіваюся, що колись буде написано справжню історію Другої світової війни, керуючись не замовленням параноїків і маразматиків, а прагненням пізнання Великої Правди.

Про жорстокість і бездарність командування Червоної Армії повідомляв "солдатський телеграф", яким щоразу передавалося, скільки офіцерів цього разу наказав розстріляти Г. Жуков. Батько розповідав, що Одер під Кюстріним був завалений нашим трупами, а багато гасел "Вот она, проклятая Германия!" закликали до грабежів і насильства. Загалом співвідношення втрат Червоної армії на Східному фронті проти німців сягає 8:1, а окремі історики визначають навіть 12:1. На совісті Г. Жукова розстріл тисяч військових вищих чинів.

Шукаймо правду історії і знайдемо її.

смт Олесько,
Львівська область

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

КРИМСЬКИЙ КУН ВИМАГАЄ СКАСУВАТИ АРК

Нещодавно Кримська організація Конгресу Українських Націоналістів провела пікетування Верховної Ради Криму з вимогами ліквідації Автономної Республіки Крим та утворення Кримської області. У пікетуванні взяли участь активісти Спілки ветеранів України, УРН "Собор" та УНП.

Подаємо резолюцію пікетування: "Упродовж п'ятнадцяти років відродження Української Незалежної держави владні і управлінські інституції Криму здійснюють жорстку і жорстоку протидію цьому процесу.

Починаючи з антиукраїнського заколоту з метою ліквідації Кримської області України, антидержавний режим набув перманентного характеру в АР Крим, яка перетворилася в криміналізовану, штучно політизовану в антиукраїнському векторі резервацію з проімперськими настроями та насильницьким московченням всіх і вся.

Чого варте лише одне гасло "Нє допустім українізаціі школ в Кримy!", яке є проявом нацизму російської нацменшини і продуктом політичних зусиль кримської влади, що вперто реалізує це гасло на практиці, відбираючи природне право в українців на свою національну освіту і виховання в своїй національний унітарній за Конституцією державі?!

Як оцінювати зусилля місцевих ЗМІ, які заперечують саме існування української нації і української мови, а судові структури Криму фактично виправдовують такі зусилля?!

Що означають заколотні дії в Криму із залученням іноземних, ворожих Українській державі сил проти прийнятої верховною владою України стратегії і напрямку розвитку держави?!

Перелік запитань подібного змісту можна продовжувати довго.

Але неприпустимо злочинно утримувати далі в Українській унітарній державі штучне, паразитуюче, антидержавне, автономне владне утворення в Криму.

Закликаємо і вимагаємо від Президента і Верховної Ради України, особливо тепер, після ствердження широкою коаліцією конституційної непохитності принципу унітарності держави та державного статусу української мови, скасувати паразитуючу на тілі народу Кримську Автономію та відновити Кримську область України.

Для українського народу та всього світу є очевидним, що нездійснення цього державотворчого акту ставить під сумнів правдивість намірів широкої коаліції і дієвість підписаного Універсалу та посилює недовіру міжнародної спільноти до Української держави".

СУДОВУ СПРАВУ ПРИПИНЕНО

Секретаріат Сумської ОО КУН повідомляв про припинення судової справи, розпочатої з позову колишнього голови обласної організації КУН, колишнього члену КУН Бориса Манжели та його вірного помічника Володимира Малетова до обласного проводу Сумської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів. Згадані особи, не гребуючи ніякими протизаконними засобами, робили спробу "приватизації" Сумської обласної організації Конгресу, використання звання партійця у своїх особистих інтересах. З метою блокування дій Сумської ОО КУН вони перетворили судову справу на півтричну тяганину, оскільки декілька разів змінювали об'єкт позову та його зміст, навіть висунули претензії до Президії Головного Проводу Конгресу та голови Конгресу Олексія Івченка.

1 серпня 2006 року Ковпаківський районний суд м. Сум своїм рішенням відхилив позовні вимоги вищезазначених осіб.

СУМУЄМО

ВОЛОДИМИР ЩЕРБАНЬ

20 серпня після тяжкої хвороби відійшов у вічність заступник голови проводу Краснокутської районної організації КУН Володимир Щербань.

Народився В. Щербань 12 листопада 1958 року в с.Качалівці Краснокутського району в сім'ї хліборобів. Після закінчення у 1977 році Липковатівського сільськогосподарського технікуму працював агрономом на Мурафському цукрокомбінаті. 1978-1980 рр. проходив службу в лавах армії, після чого повернувся на попереднє місце роботи.

З 1989 до 1998 року працював лісником, а в наступні роки – лісничим Володимирівського лісництва, майстром лісгоспу.

Провід Краснокутської районної організації КУН глибоко сумує з приводу цієї непоправної втрати і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Валерій ПЛИСАК,
доцент, член Івано-Франківського
обласного проводу КУН, член НСЖУ.

УРОКИ ІСТОРІЇ

БЕЗ НАШИХ ЗУСИЛЬ УКРАЇНИ НЕ БУДЕ

Роздуми до роковин Незалежності

15 років Незалежності – це і не багато, і не мало. Але чи стала Україна за ці роки незалежною? З політичної точки зору ніби й так. Є держава з усіма її атрибутами, визнана світовою спільнотою.

Але! І далі Україна не має кордонів зі своїм "старшим братом" Росією. Як наслідок – вона стала відстійником для криміналітету майже з усього колишнього Союзу. А що вже говорити про постійні візити "друзів" України на кшталт "Прориву" для підтримки російської "п'ятої колони" в Україні?

Усі 15 років, за незначним винятком, влада України діяла, оглядаючись і орієнтуючись на Росію. Майже нічого не робилося для ліквідації чи хоча б зменшення впливу сусідки на українське суспільство. Майже цілком їй віддано український інформаційний простір – і не лише за мовною ознакою, а й за змістом! Дотепер існує загроза втрати нашої рідної мови. Якщо у 1991 році було престижно говорити українською, і навіть ті, хто не володів нею, прагнули все-таки розмовляти українською, незважаючи на те, що виглядали інколи кумедно, то нині картина абсолютно інша. Навіть в Івано-Франківську вже частіше чути російську мову.

А чого ж можна було очікувати, коли високопосадовці самі не бажають розмовляти державною мовою! І тому не зобов'язують ні держслужбовців, ні інших представників влади володіти українською мовою і користуватися нею під час своєї діяльності. Сумно, проте більшість наших спортсменів і митців дають свої інтерв'ю в Україні і за кордоном російською мовою.

А чи може існувати держава без кордонів і без мови? Питання риторичне.

Влада, як і раніше, складається з перефарбованих комуністів або нуворишів, більшість з яких – колишні комсюківські вождики. Вони будували державу для себе, а не для українського народу. Загальнонародне добро привласнили чи роздали своїм родичам і близькому оточенню. Простих людей "кинули" не тільки з майном, помахавши перед їхніми носами майновими сертифікатами, а й відібрали усі заощадження, які зберігалися в державному банку, та обчистили в різних "МММ". Погляньмо на політичний фасад нашої держави впродовж цих 15 років. Спочатку Л. Кравчук – колишній секретар ЦК КПУ з ідеології; далі Л. Кучма – колишній секретар парткому ракетного заводу, член ЦК КПРС. Тепер у президії Верховної Ради бачимо перефарбованого комуніста Мороза і комуніста Мартинюка, а в прем'єрському кріслі – людину з більш ніж непевним минулим, далека від української ідеї.

Майже всі стратегічні галузі опинилися в руках російського капіталу. Дотепер практично майже нічого не зроблено для енергетичної безпеки України.

Молодь виїжджає на заробітки за кордон, немала її частина залишається там назавжди.

І це тільки фрагменти економічних негараздів і парадоксів, спричинених ненажерливою сусідкою та нашою корумпованою владою.

Щоправда, економічна ситуація почала дещо поліпшуватися за час прем'єрства Ющенка, а Україна – виборсуватися з економічної прірви, але цей процес іде дуже повільно.

Не набагато обнадійливіша ситуація і в соціальній сфері. Розвал економіки призвів до масового безробіття, еміграції. Молодь здебільшого позбавлена можливості впродовж свого життя заробити на житло, і не бачить перспектив свого існування в Україні. Оплата праці в Україні не забезпечує належного рівня життя. Але про себе наша і без того небідна влада не забуває, постійно підвищуючи зарплати чиновникам вищої ланки. І вони, і представники силових структур отримують величезні пенсії. Деградує освіта, процвітає пияцтво і наркоманія.

2004 рік породив в українського народу надію на краще. Проте гризня в таборі переможців, намагання "любих друзів" узурпувати владу призвели у 2006 році до ганебної поразки НСНУ. До влади в Україні прийшла "донецька братва" вкупі з комуністами та соціалістами. Незалежність України вкотре в небезпеці!

А що ж робили лідери національної революції 1991 року, як вони довели Україну до її нинішнього стану?

Не підтримали страйкуючих студентів, які виступали за розпуск ВРУ, обраної в 1990 році, і проведення нових виборів у 1991 році. Побоялися втратити свої депутатські місця.

На президентських виборах 1991 року праві сили через амбіції багатьох своїх представників висунули майже цілий десяток кандидатів проти єдиного кандидата від лівих.

Потім вони не прийняли пропозиції Кравчука взяти владу в Україні шляхом призначення членів Руху на посади представників президента в регіонах. В результаті ці посади обійняли колишні компартійні секретарі.

Далі гірше: розтягнули єдиний Рух по партіях, не змогли зберегти його єдність, чим розпорошили потенціал національно-патріотичних сил на виборах до рад усіх рівнів. Винятком стали вибори 2002, коли об'єднані праві отримали перемогу, проте не змогли скористатися нею. Проголосивши тезу "конструктивної опозиції", не маючи реальної влади, працювали в органах виконавчої влади, перебуваючи водночас в опозиції до неї, компрометуючи цим себе і партії, до яких належали, даючи привід опонентам для звинувачень у дволикості.

Влада, як і раніше, складається переважно з перефарбованих комуністів або нуворишів, більшість з яких – колишні комсюківські вождики. Вони будували державу для себе, а не для українського народу.

Продавали свої партії олігархам. Розколювали партії для задоволення амбіцій лідерів.

Перемігши на виборах у 2002 та 2004 роках, дозволили захопити владу в оточенні Президента сумнівним політикам, яким вона, без сумніву, потрібна лише для задоволення власних потреб.

Що ж робити?

Для відновлення свого іміджу націонал-патріотичним партіям потрібно провести внутрішню люстрацію, позбутися зрадників, партійних мігрантів, лідерів з хворобливими амбіціями, об'єднатися в єдиний блок і розпочати працювати в ім'я перемоги на виборах у 2009 та 2011 роках. І припинити будувати свою програму на історії та риториці, а базувати її на реальному контролі дій влади, критиці негативних кроків та обгрунтованих методах вирішення болючих проблем. І найважливіше: донести свою позицію до всіх українців, незалежно від того, де вони живуть – на заході, сході, півночі чи півдні України.

Можливостей 1991 року вже не буде, працюватиметься важко, проте без наших зусиль української України не буде.

РЕПЛІКА З ПРИВОДУ

БОЛИТЬ!

Коли бачу вивіску – "Дитяча лікарня" або чую в автобусі чи тролейбусі таку назву зупинки, завжди стан мій погіршується. Відчуваю якийсь сум, біль, ніби власне горе стискає груди. Коли йду по кладовищу повз сектор з табличкою "Дитяче кладовище" – завжди плачу. Не вистачає сил стримати сльози.

23 серпня, в День Прапора України, сум від трагедії, яка трапилася з літаком московської імперії в українському небі, останки загиблих і уламки літака на українській землі, які часто показували по різних каналах телебачення, мабуть, не залишили жодної людини без глибоких, щирих смутку і співчуття родинам загиблих. Такі ми є люди. Навіть святкові прапори Україна позначила чорними стрічками.

Але...

Мучать також інші трагедії.

Цього ж дня показували по телебаченню сюжет про те, як ректор не допустив до будинку інституту наших національних героїв, щойно нагороджених державними орденами з рук Президента. Саме до того будинку, на якому в далекі 60-ті роки минулого століття ці герої, ризикуючи молодим життям, зрізавши ножем прапор ненависної українцям імперії, встановили історичний синьо-жовтий український прапор. Більше того, цей ректор за ніч демонтував присвячену цій знаменній події меморіальну дошку, встановлену на будинку ввечері. Показали також лист-відмову у скасуванні судимості цих героїв, підписану генеральним прокурором України в 2005 році. Ось вам і "далекі" роки безкарного окупаційного режиму!? Ой, не далекі вони! А може, і повертаються?! Якщо так діє генпрокурор тепер, і якщо сьогодні ректор є холуєм з душею покірного імперського чиновника зразка 60-х років минулого століття – то хто ми? Кого виховує цей ректор в інституті, найславнішою датою в історії якого і треба числити день подвигу студента і робітника, котрі підняли прапор пробудження совісті і гідності нашої нації?

Якщо Президент України за той лист-відмову не застосує відповідних заходів щодо генпрокурора і того горе-ректора (а таких ректорів ще багато поневіряється на посадах в Україні) і не затаврує в своєму Указі їхню аморальність, то чи повірить український народ у щирість намірів теперішньої влади щодо відродження України? Навряд чи.

Згоден, що з історичної точки зору ініціатива Президента, викликана загибеллю 170 людей, щодо скасування салютів, феєрверків, концертів в день найбільшого національного свята, є високогуманним актом, спрямованим і на пробудження совісті росіян щодо трагедій, заподіяних московством українцям.

Але болить.

Болить від рабства, в якому досі нас намагаються тримати.

Гидко на душі від захланності державних мужів і сумнівних служителів "розумного, доброго й вічного".

М. БІЛИЙ

ЧЕРВОНО-ЧОРНІ ПРАПОРИ НАД ТЕПЛОДАРОМ

Теплодар – це наймолодше місто Одещини, якому цього року виповнилося лише 25. Після Чорнобильської катастрофи тут проживає багато ліквідаторів та переселенців.

22 серпня, з ініціативи Теплодарської МО КУН, перед будинком міської ради відбулася багатолюдна акція протесту проти підвищення міською владою, очолюваною Леонідом Мойсейовичем Печерським, тарифів на комунальні послуги.

Зібрання, на яке зійшлося більше тисячі людей, відкрив голова Одеської обласної організації КУН Володимир Ґеник. Він навів порівняльний аналіз між цінами на житлово-комунальні потреби у Теплодарі з цінами у інших містах області, а також з цінами в Одесі та Києві. Соціально неблагополучний Теплодар тут виявився сумним "рекордсменом". За основу була взята вартість 1 м. куб. холодної води для населення з лічильником. У Теплодарі цей кубометр коштує 4,97 грн, тоді як у Іллічівську – 1,84 грн, Ізмаїлі – 2,32 грн, Южному – 2,77 грн. Міський голова через деякий час вийшов до громади і намагався звинуватити націоналістів у популізмі, запитавши, чому ви не мітингуєте, якщо подорожчає ковбаса або бензин. На це Володимир Ґеник відповів, що обов'язково організує акцію протесту, якщо у окремо взятому Теплодарі ковбаса буде удвічі дорожчою, ніж у інших містах. Інші аргументи міського голови також не були сприйняті громадянами. Під гучне "Ганьба!" він з поспіхом залишив зібрання. Потім були численні виступи обурених діями влади людей.

У резолюції зібрання громади міській владі відведено два тижні для зменшення тарифів на житлово-комунальні послуги до рівня середніх по області. Якщо вимога не буде виконана, акції продовжаться у більш жорсткій формі.

Мітинг пройшов під червоно-чорними знаменами. Люди були приємно здивовані, що націоналісти очолили боротьбу проти цінового свавілля міської влади. Прихильників національної ідеї у Теплодарі побільшало.

Володимир МУСЯК,
голова Теплодарської МО КУН

Публікуючи, з деякими скороченнями, цього зболеного листа, ми керуємося тим, що подібні настрої в суспільстві, на жаль, є доволі поширеними. Мусимо бути чесними і принциповими, якщо хочемо добра для України, якщо хочемо, щоб довкола українського Президента Віктора Ющенка гуртувалися чесні і високопрофесійні патріоти. Не треба ховатися за слова про любов до України і патріотизм, а чесно визнати, що далеко не все у нас так, як того хотілося б.

Не з усім викладеним нижче можемо погодитися, але цей лист пронизаний болем за Україну. Нехай у ньому домінує зневіра, але ми вважаємо, що і таке слово має прозвучати – задля нашого очищення, задля нашої спільної справи, ім'я якій – Україна. Як писав Франко: "Ти, брате, любиш Русь, як хліб і кусень сала, – Я ж гавкаю раз в раз, щоби вона не спала".

ВІДВЕРТО

ГІРКА ЛЮБОВ ВИБОРЦЯ

Богдан ВІВЧАРИК

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

Те, проти чого боролися мільйони громадян і що не могло наснитись у страшному сні, стало жахливою реальністю. Погодившись на призначення прем'єром В. Януковича, Ви, пане Президенте, з усіх можливих варіантів дій обрали, як мені здається, не ліпший. Якими якостями звабив Вас цей вічний політичний суперник, що з молодості був не в ладах із законом, а згодом теж не відзначався принциповістю в боротьбі з корупцією, бандитизмом, прихапизацією як у Донецьку, так і в країні? Які інтелектуальні здібності він проявив, керуючи урядом? Невже людина, яка робить дві помилки в одному слові, плутає Г. Артемовського з "артёмовским", А. Ахматову з "ахметовой", не може чітко висловити думки, є кращою кандидатурою глави уряду з необмеженими повноваженнями й об'єднає розшматоване протиріччями, глибоко дезінтегроване суспільство? Якщо це символ тої частини України, без якого вона жити не може, то кепські наші справи...

Найсумніше те, що Ви забули – хто і якою ціною привів Вас до влади, яка не з неба впала, а завойована неймовірними титанічними, жертовними зусиллями мільйонів громадян. Невже і цього не пам'ятаєте?

Сьогодні тисячі виборців запитують: для чого робили революцію? Щоб через двадцять місяців майже все повернулося назад!? Коли вночі 22 листопада 2004 р. в ЦВК оголосили попередні результати про те, що В. Янукович "переміг", Ви негайно закликали своїх прихильників прийти на Майдан, щоб відстояти свободу і сказати ні – брехні, ні – фальсифікаціям!

Люди прийшли, бо беззмежно вірили Вам, бо їм хотілось справжніх змін. Бо десятилітній "кучмізм" так допік, що вони воліли мерзнути і вмерти, але не допустити його продовження, яке бачили в президентстві В. Януковича.

І ось кучмісти повертаються в керівні кабінети... Мабуть, кожен, хто був на майданах по всій країні, розгублено думає: в ім'я якої мети вони голосували, мерзли, страждали?

Тепер я знаю, що справжніх професіоналів управлінської справи, патріотів держави – не вистачає. Система влади уражена бацилами корупції, і подолати цю недугу практично неможливо. Ми не можемо знайти кілька тисяч чесних, справедливих, непідкупних суддів, прокурорів, слідчих, митників, податківців, прикордонників, есбеушників. Контрабанда, хабарництво процвітають, і ставки тільки збільшились (за ризик). Боротьбу з цим злом Ви так і не починали, а вже пора...

Багатьох керівників поміняли на ще гірших, контроль за їхніми діями практично відсутній. Працюють, як можуть, але не так, як треба, як вимагає час. Тисячі послідовників кучмізму залишилися на посадах і продовжують "керувати", ідейно "поріднившись" з помаранчевими.

Розумію, важко наводити лад в країні, де століттями панував безлад, але хтось і колись повинен починати це робити, чи ми приречені бути на задвірках цивілізованої Європи? Доля обрала Вас і поклала цей важкий хрест на Ваші плечі. Ви не один його несете... З Вами – мільйони бажаючих підставити плече й допомогти морально оновити, духовно очистити суспільство від наслідків злочинного тоталітаризму. На жаль, Ви цим досі не скористалися.

Замість цього почалося створення партії інтересів вузького кола – НСНУ. Невже не зрозуміло, що партія влади завжди приречена на поразку. Так було з НДП, СДПУ(о). Так буде і з НСНУ. Ні ідеології, ні лідерів вона не має, і вибори це показали. Потрібно було зберегти міжпартійний блок "Наша Україна" і запросити до нього всі демократичні, патріотичні сили. Як Ви могли допустити, що НРУ, УНП, ПРП, "Пора", націоналісти боролися між собою?! Недруги України тільки тішаться від розбрату...

Прем'єрство Януковича, на мою думку, алогічне й ніякими державними, суспільними інтересами не виправдовується. Так, країну об'єднувати потрібно, але не таким чином. Невже забули, хто називав вас "шкодливім котом Леопольдом", а нас "казлами, каторіє не дают работать"? Не пам'ятаєте, що "Харьков будет жіть по своїм, а не львовскім законам"!..

> *Президенте, доля обрала Вас і поклала цей важкий хрест на Ваші плечі. Ви не один його несете...*

Той, хто про це репетував, називає патріотичний дух Майдану "оранжевой чумой" і зараз керує у Верховній Раді спільно з іншими ідеологами северодонецького сепаратизму. А може, не було фальсифікацій результатів двох турів голосувань? Не було фальшивих відкріпних та підробки протоколів, цифр, підписів, транзитного сервера? Нічого не було!? І навіть трьох варіантів замаху на Ваше життя – теж не було? А що було?

Чи знаєте, що зло, яке не покаране, має властивість продовжувати руйнівну дію. Воно ніколи не зникає саме по собі. З ним потрібно вести відкриту, рішучу, безкомпромісну боротьбу, називаючи речі власними іменами.

Не сумніваюсь у Вашій патріотичності й бажанні зробити для України добро, але... Але, на жаль, Вашого розуміння суспільно-політичних процесів, шляхів впливу на них недостатньо. Потрібні справи конкретні, зрозумілі, ефективні.

Ви обіцяли відділити владу від бізнесу, а він все більше її захоплює. Уважно проаналізуйте список депутатів, міністрів, глав адміністрацій, мерів, і побачите, скільки в ньому мільйонерів, кожний мільйон яких зароблений нечесно. Він нажитий на злиднях простих людей. Навіщо олігарху депутатство? Та тільки для того, щоб сховатися за недоторканністю, лобіювати власні і корпоративні інтереси. Про державні, суспільні потреби людей думати їм ніколи.

А що залишилося від гасла "бандитам – тюрми"? Порожній звук... Вони жирують на вакханалії вседозволеності. В Україні "прихапизация" відбувалася "законно і справедливо"?! Хоч би кількох нуворишів притягнули до відповідальності, щоб інші не так нахабніли. Що то за "професіонали" в прокуратурі, які не бачили того, що відбувалося роками на очах розгубленого народу?

Як могло статися, що більшість громадян ледь виживають на мізерні зарплати, пенсії, а кілька відсотків "кмітливих" наживаються за їхній рахунок? Хіба це не "банкет під час чуми"?..

Коли кажете: потрібно об'єднувати "два берега" України, глибоко сумніваюсь у Вашій щирості, бо, перш ніж це пропонувати, уважно придивіться, що збудовано на них? Яка велика несправедливість панує там! То, може, спочатку пустіть бульдозер по тих берегах, щоб очистити від аморальності? Хіба можуть єднатися злодії з обкраденими, шахраї з обдуреними? Та між ними прірва непорозумінь. Їх вічно розділятиме море людського горя і страждань...

Якщо вже об'єднувати народ, то без олігархів, злочинців, мафіозних кланів, пройдисвітів. Їм належить бути в іншому місці, але саме вони зараз диктують Вам вимоги...

Важко, дуже важко керувати такою країною. Але кращою вона не стане доти, поки не усвідомимо, що реально в ній відбувається. Розумію, що простого вирішення складних проблем не буває, але елементарні речі потрібно виконувати без зайвого вагання і не відкладати на потім...

Скільки часу необхідно, щоб припинити масове знищення лісу і вивезення його за кордон? Хай в Україні обробляють і продають товар, а не дешевий кругляк. Сьогодні ліс валять кому хочеться і пиляють на сільських пилорамах. А підпільні пункти збору металу яку користь приносять? Невже так важко припинити цей шкідливий "бізнес"?

Ще менше часу потрібно, щоб на державному рівні визнати героїчну боротьбу ОУН-УПА. Українську незалежність здобували не тільки червоноармійці, які йшли в бій "за советскую родіну, за Сталіна", а й ті мужні патріоти, що підривали себе у криївці зі словами "Слава Україні!" Ви пропонуєте їм примиритися? Але жертва і кат ніколи не помиряться... Їх судитиме тільки Всевишній, а наш обов'язок віддати належну шану всім полеглим і живим.

Колишні чекісти отримують великі пенсії, а репресовані ними не можуть добитися повернення майна, відшкодування збитків. І це справедливо? Не треба чекати, коли відійде останній свідок. Це потрібно ще живим...

Тисячі проблем роками не вирішуються, а нові все накопичуються, і управлінська система захлинається, не маючи можливості їх систематизувати, аналізувати і пропонувати шляхи виконання хоча б найневідкладніших. Враження таке, що нікому нічого не потрібно. Хоча про свій добробут дбати не забувають. Іншого пояснення гігантській різниці в оплаті праці, пенсіях – немає!

Соціальна прірва набуває незворотніх тенденцій, а слова добро, справедливість, чесність, законність втрачають первинний зміст. І хоча вони позапартійні, аполітичні, демагоги від політики крутять ними, як циган сонцем, щоб дурити люд.

Просив би Вас навідатися у вимираюче українське село, збанкрутілий завод, поговорити з людьми і на власні очі побачити, що там робиться. Можливо, тоді зрозумієте, що курс "радикальних реформ" потрібно корегувати не тільки в інтересах новітніх багатіїв, а й простих трудівників для гідного людського життя.

Особливо болючими є тема мови, культури, духовності, які складають основу самобутності нації. На відміну від попередника, Ви шануєте українську, але цього недостатньо. Її конституційна державність у більшості областей суто декларативна і зверхньо ігнорується чиновниками всіх рівнів. Вони мене примушують користуватися російською, бо українська для них необов'язкова. Чому Ви призначаєте високопосадовців, які не володіють державною мовою? Скільки років їм потрібно, щоб вивчити, шанувати її? Ратуючи за "двомовність", вони свідомо заганяють розвиток української в глухий кут стагнації, порушуючи мовне право українців.

Зовсім незрозумілим є байдуже ставлення уряду до розвитку національного книговидання, преси. Спробуйте в Донецьку, Криму, Одесі, Харкові інших зросійщених містах купити українську книгу чи газету! Це навмисна політика продовження зросійщення молодого покоління в "незалежній" (?!) Україні. Читаюча молодь державі вже не потрібна?..

А що відбувається в телерадіоефірі!? Засилля російської і західної низькопробної попси сягнуло таких розмірів, що сумніваюсь, а чи є ще українські поети, композитори, співаки? Виступи українських артистів в країні вже не відбуваються. Але хтось же повинен відповідати за пропагування національної культури, чи все віддано на відкуп власникам телеканалів? Молоде покоління не має поваги до національно-духовних традицій, і наслідки не забаряться.

Аналізуючи події 15-ти років незалежності, роблю висновок, що революційний Майдан листопада 2004 року був апогеєм боротьби добра проти зла, а обрання Вас Президентом – духовним повстанням пригнобленого українства проти засилля агресивного русофільства. Ви мали велику довіру мільйонів людей, а тепер її, на жаль, втрачаєте.

Найперша помилка – не сказали народу гірку правду про реальний стан справ у країні. Ви не змусили уряд виконати найнеобхідніше: скасувати недоречне ПДВ, яке робить товари і послуги надто дорогими; рішуче виводити економіку з "тіні", оподатковувати всіх без винятків; боротися з контрабандою всіма засобами; правильно обраховувати бюджет країни, який чомусь набагато менший, ніж у Польщі; скоротити зайві видатки і т. ін.

Шанс на гідне життя повинні мати всі, а не тільки ті, хто встиг хапнути банк, завод, магазин, землю, акції.

Відносини з Росією – вічна болюча тема. Уже 9 років Договір про умови базування флоту не виконується. Маяки українські чи російські? І чому це в Феодосії іноземні громадяни протестували проти спільних навчань? У Мінську, Петербурзі наших хлопців швидко кинули за грати, а в Криму росіяни поводяться як вдома. На якій підставі їхні БТРи гасають країною без дозволу? Хоч якісь служби за цим повинні стежити, чи це постійне табу? Що то за така "дружба" без поваги?

Питань безліч, а відповіді немає! То навіщо робили Майдан? Чи це був бунт мільйонерів проти кучмівських мільярдерів? Перегляньте відеозапис і постарайтеся зрозуміти, проти чого і за що насправді піднявся народ.

смт Ратно, Волинська обл.

ПОПІЛ ІМПЕРІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД І КОМУНІЗМ

Продовження. Початок на 1-й стор.

Не можна сказати, що український народ став пасивною жертвою комунізму. Україна палала повстаннями в 1918–1923 рр., збройний опір вибухав під час "запровадження" штучного голоду 1932–1933 рр. Український нарід єдиний в Європі вів збройну боротьбу з комунізмом на західноукраїнських землях з 1944 до 1955 року, вів боротьбу сам, одинокий, маючи замість допомоги демократичних суспільств тільки кампанію антиукраїнських наклепів, засудження за націоналізм, за національно-визвольну боротьбу. Західні демократії потурали російському комунізмові, замість того, щоб викривати його людиноненависницьку сутність і підтримувати рух опору нашого народу, який перший у світі – після російського народу – став жертвою терористичної агресії.

Україна, як Східня, так і Західня, була загарбана російським комунізмом шляхом агресивної війни, з повним нехтуванням міжнародного права, чим було здійснено злочин проти миру. Агресія проти Української держави на Сході здійснювалася неодноразово у 1918, 1919, 1920 рр., була ліквідована республіканська форма правління, знищено багатопартійність. В Україні було ліквідовано встановлений у 1917 р. демократичний лад, замінено його тоталітарним режимом з сильно розвиненим централізованим – поза межами України, в Москві – апаратом. Політичні партії в Східній та Західній Україні переслідувалися, керівництво їх було винищено, безжально було репресовано та знищено також рядових членів. Було встановлено панування меншости (правлячої кліки, номенклятури, партократії, бюрократії, мафії) над більшістю. Відбулося злиття партійного і державного апарату – і ця єдність протиправно записана в Конституції у вигляді затвердження однопартійної системи. Було знищено будь-яку демократичну опозицію 60–70–80-х рр. Також було знищено вільні професійні спілки.

Була ліквідована видимість законности. Розстрілювали без суду військовополонених армій УНР (Базар), повстанців, вояків УПА, військовиків дивізії "Галичина". Застосовувалося катування в'язнів, була впроваджена ціла система в'язниць і таборів: спецв'язниці, спецтабори, табори примусової праці, фільтраційні табори, туди засилали в'язнів дуже часто без суду – рішенням "трійки", особливої наради при НКВД-МГБ. Широко для переслідування інакшемислячих, політично підозрілих застосовувалося т. зв. телефонне право.

Геноцид здійснювався засобами масового терору з використанням принципу колективної відповідальности. Практикувався індивідуальний терор щодо політичних керівників (убивства Петлюри, Коновальця, Бандери, Ребета, багатьох інших). Як метод геноциду тричі застосовувався голод (1921–1922, 1932–1933, 1946–1947), який скосив до 10–14 мільйонів українців. Широко здійснювалася депортація українців – за приблизними підрахунками, не менше 3 млн осіб.

Поняття особистої свободи було зведено нанівець. Ліквідовано свободу висловлювання власної думки, свободу друку, об'єднань, зібрань. Систематично порушувалася таємниця поштово-телеграфної кореспонденції, телефонних розмов. Все робилося для того, щоб незалежні судження, що ґрунтуються на свободі думки, зробити неможливими. Мислення людини формувалося за шаблоном при активній допомозі відповідно спрепарованого шкільного виховання, комсомольських організацій, заідеалогізованих засобів масової інформації та пропаґанди.

Світлина з журналу "ПІК"

Складовою частиною геноциду українського народу став його етноцид, який було розбудовано в цілу, керовану комуністичною Москвою, систему. Починаючи від фізичного винищення української інтелігенції, штучного голоду, організованого спеціяльно для українців, як у межах України, так і поза нею (українські поселення Кубані, Саратівщини, Курщини, наприклад; з непоширенням штучного голоду на російське населення, на німецькі, чеські поселення в Україні), з метою знищити здорове етнічне ядро нації – українське економічно незалежне селянство. Отже, починаючи від фізичного винищення українського народу та дискримінації його представників в адміністрації, армії (особливо західних українців) до відвертого проповідування російського расизму у вигляді теорії "старшого брата". Українцям прищеплювали почуття меншовартости, доводили до девальвації і падіння престижности усього українського, до штучного російщення шляхом ліквідації українських шкіл, культурних закладів, українських засобів масової інформації. Підтримувалося національне ренеґатство, проводилися широкі кампанії проти українського націоналізму, до ознак якого зараховано вживання української мови та українську вишивану сорочку. Скеровану на українське національне відродження українізацію було використано як засіб політичної провокації.

У парі з плянованим згори етноцидом ішов також плянований згори лінґвоцид. Штучно було обмежено сферу вживання української мови до мови "для домашнього вжитку". Для того, щоб розірвати зв'язки українського народу із Заходом, а закріпити орієнтацію лише на комуністичну Москву, було утворено мовний санітарний бар'єр між Україною і Заходом, спеціяльно занедбано вивчення західних мов. Було ліквідовано можливості української мови бути безпосереднім учасником культурних, наукових, громадських рухів Заходу – фільтраційним посередником стала лише комуністична Москва. Етно– і лінґвоцид з особливою лютtю застосовано до окраїн української етнічної території, що залишилися поза межами так званої УССР (Курщина, Вороніжчина, Ростовщина, Крим, Кубань, а також до Підляшшя, Холмщини, Перемищини, Лемківщини, Пряшівщини) та до українських поселень східної діаспори (Саратівщина, Північний Кавказ, Сірий Клин в Казахстані, Зелений Клин на Далекому Сході). У 1931–1933 рр. на цих територіях було ліквідовано українські школи, пресу, радіомовлення, клюби. У великих містах Росії було знищено українські землярства. При заведенні пашпортної системи, як поза Україною, так і в Україні, особливо Південній і Лівобережній, примусово вписували національність "русский" замість "українець".

Етноцид довів до глибоких демографічних змін. Український нарід перетворився – всупереч усім демографічним законам – у нарід без натурального приросту. Комуністичний терор довів до еміграції на Північ та Схід (втеча від голоду, від переслідувань за націоналізм), а в період Другої світової війни – до велетенського виходу української інтелігенції на Захід, не за коляборанство з німецькими окупантами (як досі проповідує західня українофобна пропаганда), а через терористичне переслідування будь-яких проявів українства. Демографічні зміни відбулися також у протилежному напрямку: місця, звільнені штучним голодом та терором, було заповнено іміґрантами-росіянами, а для того, щоб не допустити до будь-якого спротиву проти такої колонізаційної політики, розпалювали шовіністичні пристрасті росіян в Україні, використовували і нацьковували зросійщені національні меншини (жидів, поляків, мадярів) на українців.

Освіта перетворилася в засіб комунізації та російщення. Україну було доведено до того, що в ній, у порівнянні з іншими "республіками" колишнього СССР, протягом десятиріч – навіть за офіційною зафальшованою статистикою – зберігався найнижчий рівень осіб з вищою освітою.

В усіх ділянках культури здійснювалася комунізація і російщення. Масово ліквідовувалися пам'ятки давньої української культури, включаючи світового значення. Винищувалася сучасна українська культура – під гаслом "боротьби з націоналізмом" винищувалося все те, що виходило за провінційний рівень, визначений комуністичною Москвою для України. Щоб не було конкуренції. З особливою лютtю винищувалася українська масова культура – українська естрадна пісня, музика. Певні категорії інструментів (бандура) було проголошено націоналістичними, а бандуристів винищили фізично. Для кращої контролі та диктату було знищено численні творчі об'єднання літераторів, мистців, запроваджено одержавлені "творчі" спілки, що мали перетворити діячів культури у послушних "інженерів" комуністичної душі.

Страшних ударів завдали українській науці, особливо гуманітарним її ділянкам. Неодноразові чистки в Академії наук та університетах у 30-х рр., ліквідація наукових товариств – республіканських і реґіональних – мали стимулювати глибоку провінціялізацію науки. З негуманітарних наук було збережено ті, що були пов'язані з економічною експлуатацією українських багатств та розвитком військової промисловости. Широко практикувався дренаж мізків – кращі наукові сили переманювали або й просто переводили до Росії.

Для того, щоб ліквідувати будь-яку національно зафарбовану конкуренцію комунізмові в духовній сфері, було ліквідовано Українську Автокефальну Православну Церкву з її відгалуженнями, Українську Греко-Католицьку Церкву. Ліквідовано чернечі ордени. Переслідування торкнулося також інших конфесій, що наважувалися створити опозицію комуністичному режимові – покутників, як відгалуження Української Греко-Католицької Церкви, частину непокірних баптистів, єговістів.

Було ліквідовано навіть мінімальні можливості для існування незалежних засобів масової інформації. Всі вони стали рупором офіційної комуністичної пропаганди. Основним завданням засобів масової інформації стало нав'язування та пропаганда єдиного прокомуністичного шаблону мислення.

Комуністичний режим завдав велетенської шкоди економіці України, перетворивши її в колонію. Грабіжницька господарка торкнулася надр, зокрема енергетичних ресурсів (нафта, газ, вугілля, залізо, сірка). По-варварському було винищено українські ліси. Промисловість розвивалася однобічно, з прив'язаністю до потреб імперії та з іґноруванням потреб України. Було зроблено все, щоб у багатьох галузях промисловости не допустити до утворення замкнутого циклу виробництва виключно на українській базі. Розвиток промисловости, особливо добувної, хімічної, атомної, здійснювався з порушенням елементарних норм безпеки, всупереч вимогам екології. Чорнобильська трагедія – найкраща ілюстрація цього становища. Штучні "моря" в Україні – також.

Було ліквідовано кооперативні підприємства, а робітника перетворили в невільника, прив'язаного до місця праці, "щоб не шукав кращого життя". У суспільному відношенні така система довела до виникнення велетенських контрастів між робітництвом і промисловою номенклятурою.

Удержавлення землі, запровадження колгоспно-радгоспної системи довело до того, що Україна – колись аґрарно чи не найбагатша країна світу – постійно балансувала на грані голоду. Широко застосовувалася рабська праця колгоспників, які, позбавлені пашпортів, не сміли покидати "свого" села. Все сказане не вичерпує злочинів московського комунізму в Україні, лише деякою мірою дає можливість відчути, чим був вимріяний "комуністичний рай" насправді. До остаточного балансу ще дуже далеко, хоча його обов'язково треба підбити. Однак і сказаного вистачає на кілька нюрнберзьких процесів.

Треба підкреслити, що цей стислий перелік проявів тоталітарної системи в Україні, проявів геноциду та етноциду, не є переліком скарг, жалів, претензій. Проблема полягає в тому, що комунізм, як і нацизм, – дві системи, що діяли (і діють) ідентичними методами – вимагають не лише суспільного, а й юридичного засудження. Утворити міжнародний трибунал типу нюрнберзьких трибуналів (хоча комунізм як система та її реальні носії цього заслуговують) просто неможливо при сучасному світовому пануванні псевдоліберализму (саме псевдоліберализму, бо справжній клясичний ліберализм завжди вважав, що злочини треба карати), а також при сучасному міжнародному політичному становищі.

Ярослав ДАШКЕВИЧ

Закінчення в наступному числі.

Щороку товариство "Норильські витязі" в Литві збирається, щоби відзначити чергову річницю Норильського повстання, яке спалахнуло 1953 року.

Цього разу на запрошення Центру геноциду і супротиву Литви до Каунаса на збори прибули легендарний керівник повстання у 4-му табірному відділенні Горлагу Євген Грицяк і автор кінострічки "Загадка Норильського повстання" Михайло Ткачук. Напередодні цей фільм отримав одну із головних нагород – "Свобода як найвища цінність" Міжнародного кінофестивалю у Києві. Поїздка до Литви була підтримана КУН (в особі заступника голови Володимира Борейчука) та Благодійним фондом "Соборність" (голова – Степан Брацюнь). А вже через місяць на гостину до українців приїхали литовські побратими. Сьогодні пропонуємо інтерв'ю з одним із учасників цієї зустрічі Михайлом ТКАЧУКОМ.

КАРБ ПАМ'ЯТІ

ХЛІБ УКРАЇНЦЯМ ВІД "ЛІСОВИХ БРАТІВ" ЛИТВИ

– Пане Михайле, преса Києва, Львова, Тернополя, Каунаса і Вільнюса, де встигли подивитися Ваш фільм, досить прихильно прийняла його. Були повні зали, люди навіть стояли в коридорах кінотеатрів. Чим, на Вашу думку, це було викликано – цікавістю до незнаної історії чи пошуком паралелей Норильська подіям нашого часу, що підкреслюється у фільмі?

– Один із героїв стрічки Степан Семенюк, керівник повстання у 3-му каторжному таборі, так говорить з екрану: "Тоді нам, українським націоналістам, вдалося розірвати зв'язок між табірною адміністрацією та криміналітетом, який займав посади нарядчиків, наглядачів, як кажуть, усіх, хто був найближче до "корита". Саме вони найбільше знущалися над політв'язнями. Цей зв'язок влади з криміналітетом ми бачимо подекуди і в нашому сучасному суспільстві. І щоби його подолати, потрібна сильна політична воля. І нам тоді її вистачило – ми вистояли..." Може, саме тому у стрічці ми весь час повертаємося до подій на Майдані, що, як і страйк в Норильську, можна назвати "Повстанням духу", коли беззбройні люди змусили владу поважати їхню гідність, честь і вибір. Багато вимог було виконано, але далі повстання було розгромлене, його учасники розкидані по тюрмах та інших таборах. Тоді це були вже інші люди, які продовжили боротьбу, що привела згодом до розпаду імперіального монстра – колишнього СРСР.

– Відомо, що українців у Норильську було тисячі, литовців – сотні, що вони стояли один з одним пліч-о-пліч. Ви були в Литві, а тепер запросили "Норильських витязів" в Україну, в Моршин. Чи це був гарний жест у відповідь, чи якийсь глибший зміст у цьому, тому що збори українців – в'язнів Норильська, відбуваються лише один раз на п'ять років, тобто наступні відбудуться у 2008 році?

– Одним із завдань, що завжди стоять за моїми фільмами останніх років, такими, як "Пані сенаторка", "Здобути або не бути", "Близькі і далекі", "За гратами Півночі", "Вірус непокори", "Повстання духу" (останні три із серіалу "Загадка Норильського повстання", який, маю надію, буде продовжуватись), є сприяння найшвидшому визнанню армії ОУН-УПА воюючою стороною у Другій світовій війні. Саме так, як це зробив уряд Литви. У мене є світлини, де президент Валдас Адамкус вручає колишнім литовським партизанам-"зеленим братам" (вони ж активні учасники Норильського повстання) – найвищі нагороди Литви – ордени "Витязів Хреста". Вони мають усі пільги і високі пенсії. У Вільнюсі існує Інститут геноциду і супротиву, який має статус міністерства. Завдяки йому у колишньому будинку КДБ було створено Музей жертв геноциду, музей справжнього європейського рівня. У Моршині, в санаторії "Говерла", завдячуючи Львівській облдержадміністрації і головному лікарю санаторія Івану Николишину, були створені всі умови для 5-денного відпочинку наших гостей. На жаль, на зустрічах і в Палаці культури, і в самому санаторії не було представників преси і телебачення, хоча Центр досліджень Визвольного руху зі Львова (директор Володимир В'ятрович) зробив оголошення через Інтернет для всіх бажаючих. Так що говорили литовські побратими (а це були колись засуджені на кару смерті, яку було замінено на 25 років каторги Бронюс Златкус, Вітовтас Казюльоніс, Альгірдас Унта нас) саме про те, що нам наболіло, але для обмеженої аудиторії. А треба, щоби почула вся Україна і, в першу чергу, владні структури... Одностайну підтримку залу викликав виступ пана Казюльоніса, в якому він підкреслив, що і Литва, і Україна тільки тоді побудують справді вільні держави, коли при владі не залишиться жодного комуніста... Далеко не все добре у Литві і з патріотичним вихованням молоді. Хоча зрозуміло, що питання російської мови не є актуальним для цієї невеличкої тримільйонної європейської держави. Але про негативний вплив засилля західної попкультури на молодь згадували всі наші гості.

– Пане Михайле, як була представлена українська сторона на цій зустрічі?

– На перегляд до Палацу культури у Моршині ми запросили всіх колишніх членів ОУН-УПА та їхніх близьких, що відпочивали в санаторії "Говерла". Нас привітав голова Всеукраїнського братства воїнів УПА Михайло Зеленчук, який спеціально приїхав із Івано-Франківська. На зустріч прибули і Євген Грицяк, і Микола Юречко, і Теофіль Федик. До них приєдналися мешканець Моршина Мирон Мелень і відпочиваючий в "Говерлі" літописець повстання Іван Кривуцький. Вони колись становили цвіт українства, що повів за собою політв'язнів 4-го табірного відділення Горлагу. Треба було бачити щирість їхнього спілкування із литовськими повстанцями на офіційних зустрічах, у музеї-садибі Степана Бандери у селі Воля Задеревацька (блискуче провів екскурсію Мирон Мелень, який саме і створив цю пам'ятку національної історії), на щовечірніх посиденьках і співах в санаторії. Але особливо запам'яталася одна подія. Коли ми з Євгеном Грицяком були в Литві, то подарували "Норильським витязям" наш червоно-чорний прапор і український хліб. А в Моршин гості привезли прапор свого товариства, який за своїми кольорами дуже нагадує наш. Так і стояли вони поруч на клубній сцені санаторію "Говерла". Привезли партизани і святковий хліб-торт, і передали його до зали, де кожний мав можливість причаститися до литовської землі... Крім того, вдалося відзняти, як на мене, цікавий матеріал, що може стати в нагоді при створенні українсько-литовського фільму про нашу спільну боротьбу.

– Отже, маємо нагоду поглибити наші відносини із Литвою?

– І не тільки з Литвою. Зараз займаємося перекладом нашого фільму на англійську, щоби його змогли побачити не тільки в українській діаспорі, а й широкий глядач і в Європі, куди ми маємо запрошення на кілька цікавих фестивалів, і, сподіваюся, в Америці і Канаді. До речі, завдячуючи Конгресу Українців Канади, ми отримали відеотехніку, що дозволило нам розпочати перші зйомки. Щодо перегляду фільму в Україні, то, починаючи з вересня цього року, його почнуть демонструвати в рамках фестивалю "Права людини – Український контекст" як у Харкові, Донецьку, Полтаві, Запоріжжі, так і у Чернівцях, Івано-Франківську, Рівному, Луцьку. Повернуться люди з відпусток, почнуть заняття студенти, – і в нас з'явиться глядач, на якого ми чекаємо.

Бесіду вів Ігор ОСТРОУХОВ

Ігор ОЛЕЩУК,
старший науковий працівник
Тернопільського історико-меморіального музею
політичних в'язнів

ХРЕСНА ДОРОГА ДО СТРАТИ

19 липня минуло 65 років від часу, коли в Умані був розстріляний цвіт української нації – близько тисячі патріотів-політв'язнів Чортківської тюрми.

Як відомо, 17 вересня 1939 року війська Червоної Армії перейшли річку Збруч ніби для того, щоб звільнити з-під польської окупації єдинокровних братів-українців. Тож у деяких селах Західної України люди зустрічали Червону Армію з синьо-жовтими прапорами, подекуди з хлібом-сіллю. Більшовицька пропаганда широко розрекламувала цю подію як "золотий вересень".

Та незабаром українці дуже дорого заплатили за те "визволення".

Після проведення Народних зборів у Львові, які приєднали Західну Україну до СРСР і визнали радянську владу, була проведена адміністративна реформа, в ході якої сформували районні адміністрації. На терени Західної України із інших республік завезли близько 3000 енкаведистів і сформували районні відділи НКВС. Використовуючи польські архіви і послуги місцевих донощиків, на повну силу запрацювала репресивна машина. Почалися масові арешти і депортація в Сибір, Казахстан, на далеку Північ свідомих українських патріотів – членів "Просвіти", "Рідної школи", "Пластунів", представників інших українських громадських організацій. Арештовували свідомих селян, вчителів, студентів, священиків, юристів. Перед початком німецько-більшовицької війни тюрми великих міст Західної України були переповнені політичними в'язнями. В Чортківській тюрмі перебувало 1800 в'язнів. Вже 23 червня їх почали розстрілювати, а 2 липня вишикували колону в'язнів (954 особи) і пішки погнали на Умань. Етап супроводжували 56 енкаведистів, які їхали на конях. В розпорядженні охорони були собаки-вівчарки.

На могилах убієнних біля пам'ятника колишні політв'язні з Тернопільщини. Зліва: Степан ПРОЦЬ, Володимир ДІДИК, Богдан КОГУТ, Ігор ОЛЕЩУК

Із доповідної записки заступника начальника тюремного управління НКВС УРСР політрука Демехіна (Іван Білас "Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953", Київ, Либідь. – 1994 р.):

"В тюрьме г. Чортков содержалось – 954 З/К, эвакуация которых производилась 2 июля 1941 г. В связи с тем, что вагонов для отправки заключенных в тыл не было, поэтому силами надзорсостава в количестве 56 человек и прикомандированной полуротой бойцов Стройбатальйона из местного гарнизона все заключенные были етапированы пешим порядком...

...20.07. с. г. в г. Умани по распоряжению Военного прокурора фронта и Зам. Народного Комиссара Государственной Безопасности УССР – майора Т. Ткаченко – расстреляно и закопано 767 заключенных по к-р (контрреволюционных) статьях" (Т-2, ст. 262).

Дорога до страти була дуже важкою і мученицькою. Люди йшли на схід під пекучим сонцем 17 днів без харчів і води. В'язні після довгого перебування у тюрмі були виснажені, з покаліченими ногами, дуже важко долали далекий шлях до своєї Голгофи, пили воду з річок і калюж, їли траву і бурячиння. 187 в'язнів, які не могли вже йти, енкаведисти розстріляли по дорозі.

Із спогадів Олени Кляшторинської: "Шлях битий курився важкий, тернистий від Чортківської тюрми до глибокої, холодної Чорної ями, що на Уманщині. Жарке літо, немилосердно пекло сонце, вітерець наче заховався у зелені кущі, лише курява гарячого пилу здіймалася над колоною невільників, яких з обох сторін охороняли сталінські кати...

...Гнали їх, зморених, голодних, спраглих, а позаду залишалося пекло тортур, де вони кров'ю розписувалися на тюремних стінах Чортківської катівні, де стіни і підлога насичені кров'ю і слізьми, де панував запах суміші запеклої крові і поту...".

Необхідно відзначити, що більшість розстріляних в'язнів знаходилися під слідством і навіть більшовицька феміда їх ще не засудила, тож факт розстрілу великої кількості незасуджених людей є порушенням усіх юридичних договорів і зобов'язань колишньої тоталітарної імперії СРСР. Немає більшовицьким катам ні прощення, ні терміну давності!

22 липня цього року на міському кладовищі в Умані відбулося вшанування пам'яті розстріляних патріотів на державному рівні. На шести земляних могилах постали металеві хрести, дубовий хрест, встановлений Чортківською делегацією у 2002 р., а також недобудований камінний пам'ятник, споруджений земляками-уманцями напередодні урочин.

Організацію заходу ініціювала голова Чортківської районної спілки політв'язнів і репресованих Софія Мойсеєнко. Громадську панахиду відкрила Наталя Скрипник із м. Чорткова.

Приїхало 6 автобусів з делегаціями від Чортківського, Борщівського, Заліщицького, Бучацького, Монастириського, Гусятинського, Теребовлянського районів Тернопільщини, із Тернополя. Панахиду по убієнних відслужили священики УПЦ КП.

На громадській панахиді виступили: заступник міського голови м. Умані Володимир Відлий; голова районної ради Сергій Усик; начальник відділу райдержадміністрації Василь Кулинич; політв'язень із с. Стегніківці Збаразького р-ну (нині житель Умані) Богдан Чорномаз; голова Тернопільської обласної спілки політв'язнів і репресованих Богдан Когут; автор цієї інформації Ігор Олещук; голова Тернопільської обласної Ліги жінок Ольга Жулковська; місцевий патріот Василь Білоус, який розповів про репресії над місцевими жителями в 1920–1940 рр.

Учасники віча помолилися на могилах убієнних.

З ЖУРНАЛІСТСЬКОГО БЛОКНОТА

ТАМ, ЗА АТЛАНТИЧНОЮ ВОДОЮ

Микола СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

ХТО ВОНИ – ПРЕДСТАВНИКИ "ЧЕТВЕРТОЇ ХВИЛІ"?..

Якщо вірити статистиці, нині в Сполучених Штатах Америки мешкає всього 937326 громадян українського походження. З них 293772 (31,3 відсотка) наших співвітчизників належать до числа тих, хто емігрував з України у повоєнний період, зокрема 207702 особи перебралися за Атлантичний океан уже за останні 15 років. І ця цифра продовжує невпинно зростати.

Учасник уже згадуваної міжнародної конференції в Урбані-Шампейні Олег Воловина у своєму виступі привів чимало яскравих прикладів, котрі характеризують склад і походження представників "четвертої хвилі" української еміграції, яку умовно поділяють на три етапи: 1989–1995, 1996–1999 і 2000–2004 роки. Тому, гадаю, читачів зацікавлять деякі дані, що стосуються цього процесу.

Зокрема, за допомогою таблиці спробую проілюструвати національний склад емігрантів з України до Америки із загального числа переселенців (у відсотках).

	1994	1999	2001
українці	27	64	72
росіяни	15	13	12
євреї	54	12	8
інші	4	11	8

Громадяни нашої країни також є абсолютними лідерами за кількістю переселенців до США з-поміж інших країн за період "четвертої хвилі". Судіть самі: із загальної кількості прибулих до Америки на постійне місце проживання упродовж 1989–1995 років представники України становили 83,8 відсотка (далі йдуть Росія – 4,7, Канада – 3,7, колишній СРСР – 2,4 відсотка тощо); 1996–1999 – 83,0 (Канада – 4,9, Росія – 4,1, Молдова – 2,2 відсотка); 2000–2004 – 83,5 (Канада – 4,8, Росія – 2,9, Молдова – 0,7 відсотка).

Думається, цікаво довідатися про те, де мешкають українці. Так-от, до початку "четвертої хвилі" найбільше їх було в наступних штатах: Пенсильванії – 104904 особи, Нью-Йорку – 88 291, Нью-Джерсі – 58395, Каліфорнії – 44855, Огайо – 39348, Мічіган – 39133 тощо.

Зрозуміло, що за останні півтора десятка літ ці показники зазнали суттєвих змін, оскільки щороку в середньому 12–16 тисяч наших співвітчизників переселяються за океан. Про це, зрештою, свідчать наступні дані. Протягом першого етапу "четвертої хвилі" української еміграції до США (1989–1995 роки) найбільш "привабливими" для українців виявилися такі штати, як Нью-Йорк (поселилося 26728 вихідців з України), Каліфорнія (16796), Вашингтон (7783), Іллінойс (6942), Пенсильванія (6861)... Другий етап (1996–1999) мало чим відрізнявся від попереднього, оскільки "перша п'ятірка" виявилася без змін – Нью-Йорк (12639), Каліфорнія (10812), Вашингтон (9916), Іллінойс (3839), Пенсильванія (3306). Зате третій (2000–2004) і кількісно, і за географічним принципом дещо змінився – Каліфорнія (27356), Вашингтон (11100), Нью-Йорк (10137), Огайо (8577), Пенсильванія (8058).

Середній вік представників "четвертої хвилі" відповідно становить: перший етап – 37,8 року (з них чоловіки – 49,1 відсотка), другий – 28,8 (47,3), третій – 26,2 року (45,2 відсотка).

Запропонована нижче таблиця дозволить читачам скласти уяву щодо професійної ознаки українських емігрантів (у відсотках).

	1989–1994	1996–1999	2000–2004
інженери	8,5	12,1	11,8
менеджери	9,5	6,3	6,2
продавці	18,4	15,1	28,3
службовці	17,1	19,4	14,1
спеціалісти	28,7	22,2	24,4
транспортники	17,7	24,3	14,3

Неабияке значення для успішної адаптації в американських умовах має знання мови. Так-от, результати дослідження показали, з яким "мовним арсеналом" прибувають українці до США (у відсотках):

	1989–1995	1996–1999	2000–2004
англійська	8,5	12,1	11,8
українська	26,8	42,3	41,9
російська	64,8	47,7	44,9
інші	1,7	3,6	5,2

Якщо ми вже торкнулися мовного питання, то принагідно було б сказати дещо про сучасне ставлення уряду США до розвитку програм іноземних мов та стану викладання української у вищих навчальних закладах цієї країни. Представник Мічиганського університету з Ен Арбора Світлана Роговик, досліджуючи це питання, з'ясувала, що до іноземних мов, визначених урядом США як критично необхідні, насамперед належать арабська, корейська, перська, фарсі, сербо-хорватська, португальська, російська, японська, китайська. Українська мова в цьому переліку відсутня.

Представники "четвертої хвилі" української еміграції

У вузах країни викладається 162 іноземні мови, які вивчають 1,4 мільйона студентів. З них –1,036 мільйона (74 відсотки) опановують переважно іспанську, французьку та німецьку. Решта 364 тисячі (26 відсотків) – інші (159) мови.

Тут доречно буде привести таблицю, в якій йдеться про кількість студентів вузів США, які вивчають українську мову (у порівнянні)

	1990	1998	2002
українська	69	40	126
сербо-хорватська	220	78	209
чеська	230	189	320
польська	831	750	973

Минулого року українська мова викладалася в 26 університетах США. Причому, перший курс пропонується щороку в 7 вузах, кожні 2 роки – 12. Індивідуальні заняття за вимогою студента проводяться в 7 університетах, інтенсивні літні курси – у 2. Серед тих, хто хотів би продовжувати вивчати українську мову в університеті, – кожен третій із десяти, народжених в Україні, і кожен шостий, народжений у США.

В гостях у родини Володимира Чири

У КОЖНОГО СВОЯ ДОЛЯ...

Отже, як уже зрозуміли читачі, пані Зоя зі своєю донькою і двома онуками, в яких я гостював, належать до "четвертої хвилі" української еміграції до США.

Спробую, бодай коротко, змалювати соціально-економічне становище цієї родини. Бабуся мешкає окремо. Щомісяця отримує пенсію в розмірі 1000 доларів і картку на 70 доларів, завдяки якій може придбати в магазині безкоштовно продукти.

Дочка Майя із синами живе в добротному будинку. Бюджет її сім'ї складають: 1000 доларів на місяць – оплата за опікування матір'ю та ще зарплата заступника завідуючого магазином. Старший син Андрій закінчив третій курс університету, невдовзі отримає фах інженера-будівельника. На час канікул підробляє на будівництві. Молодший Юрій навчається в коледжі, а в післяурочний час працює офіціантом у ресторані, заробляючи 15 доларів на годину. Зароблених коштів цілком вистачає родині, щоб забезпечити себе усім необхідним. Підтвердження тому – кожен член сім'ї має власне авто.

І вже хіба що задля особистого задоволення, щоб "не відриватися від землі", Майя у своєму дворику упорядкувала невеличку грядку (2 на 3 метри), де висадила 6 кущів помідорів, по рядочку петрушки, цибулі й огірків.

Згодом з'ясував для себе, що штат Орегон виявився досить "принадним" для представників "четвертої хвилі", особливо її другого і третього етапів. Зокрема, тільки у Сайлемі мав можливість зустрітися і поспілкуватися щонайменше із півтора десятками своїх колишніх співвітчизників.

Скажімо, пан Геннадій був одним з керівників текстильної фабрики у Західній Україні. Коли підприємство занепало й постало питання, як прогодувати сім'ю, вирішив податися до США. 5 літ тому прибув до Сайлема, де вже мешкала племінниця. Перший рік перебивався тимчасовими заробітками. Труднощів додавало незнання мови. З часом до нього приєдналася сім'я. Зараз разом із сином, який добре володіє англійською, започаткував власну справу. За кошти бажаючих мати житло зводять стіни і дахи будинків. Старання, наявність замовників дозволяють родині мати постійну роботу, а відтак – гарантований заробіток.

Одне тільки непокоїть Геннадія – ймовірність отримання травми. Медицина в Америці досить дорога. Так, свого часу за накладання кількох швів на нозі йому довелося виплатити 1200 доларів.

Якщо Геннадій тільки ще шукає свою нішу в будівельній галузі, то Олексій Станько зі Львова уже цілком сформувався як підприємлива людина. Щоправда, до цього він ішов дещо триваліший час. Починав із зарплати у 6 доларів на годину. Але завдяки сумлінно й працьовитості добився престижної й високооплачуваної роботи (30 доларів на годину). Був період, коли їздив на заробітки до Аляски. За перші п'ять років зумів стати твердо на ноги, досяг рівня середнього класу суспільства. 2001 року взявся за власну справу. Нині оформляє договори на спорудження житла як за власні кошти, так і за гроші замовників. Тільки за минулий рік звів 15 сучасних будинків котеджного типу. Річний оборот склав близько 10 мільйонів доларів. Отриманого прибутку вистачило, зокрема, на спорудження власного респектабельного будинку у мальовничому районі міста.

Дружина Наталя, в свою чергу, веде власну справу – відкрила магазин, створивши кілька робочих місць для співвітчизниць.

Досвідом Олексія скористався брат Наталії Володимир Чира. Він теж упевнено почувається в будівельній галузі, має непогані здобутки.

У своєму дворі створив своєрідний український куточок – спорудив невеличке озерце, в якому плавають качки, форель, у вольєрі цілком затишно почуваються дві пави з розкішними барвистими хвостами.

Теплими літніми вечорами велика родина збирається під могутнім дубом. Обговорюють поточні справи, останні події. А опісля линуть з подвір'я задушевні українські пісні, викликаючи непідробний інтерес у американців, що мешкають у сусідніх будинках...

Окрім будівництва, наші земляки пробують знайти своє місце і в сільськогосподарському виробництві. Так, подружжя Іван і Валентина Оленичі з Нововолинська на 1 гектарі вирощують ягоди, картоплю, городину, зернові. Мають корову. Крім того, господар ще працює на переробному підприємстві. Як на мене, сім'я цілком задоволена результатами своєї праці.

А от Данило Богатко із Запоріжжя взявся за справу, як мовиться, з відкритим забралом. Прибувши до США на початку "четвертої хвилі", узяв у кредит 200 тисяч доларів, господарює на тригектарній ділянці разом з членами своєї родини (має 8 дітей). Спорудив 8 великих теплиць, де від ранньої весни до пізньої осені зріють огірки й помідори. Через день відправляє в торговельну мережу Портленда по 300 кілограмів овочів. Крім того, "за сумісництвом" ремонтує автомобілі.

За його словами, місячна виручка сягає більше 5 тисяч доларів. З них – 3,5 тисячі йдуть на погашення кредиту й різні оплати, решта – на потреби сім'ї.

Згадані українці, схоже, вже облаштували своє життя на американському континенті. А яка доля тих, з ким я не зустрічався? Можливо, є такі, які не знайшли там себе, не зуміли реалізувати своїх можливостей. Також важко сказати, що чекає тих, хто тільки-но вчора, скажімо,

Помешкання Олексія Станька

прибув за океан у пошуках щастя, або на завтра готує валізи в дорогу...

Відповіді на ці запитання знає хіба що Всевишній...

ЗАМІСТЬ ЕПЛОГА

Перечитуючи свої нотатки, мимоволі спіймав себе на думці, що надто вже якось розмірено й безтурботно складається в американців життя. Зрозуміло, я не ставив перед собою мету якось його ідеалізувати. Очевидно, має воно й зворотний бік. Тому, шановні читачі, сприйміть вищевикладене, як своєрідний фасад американського дому. Що там коїться з тильного боку, даруйте, не знаю, бо не бачив...

Закінчення.
Початок у числах 32, 33.

ПОСТАТЬ

Ґурам Петріашвілі – грузинський письменник і грузинський націоналіст. Він уже тривалий час живе в Україні, а відтак органічно став і націоналістом українським. Адже націоналізм, за його словами, починається з любові до рідної нації та як мінімум поваги до націй інших, тоді як шовінізм починається з ненависті до чужого – а про яку тоді любов, хай навіть і до свого, можна вести мову?

А саме любов найперше прищеплює своїм читачам пан Ґурам. Пропонуємо вам розмову про те, з чого казки народжуються і як вони співвідносяться з життям. А ще про те, чому культура завжди національна – і жодною іншою, якщо вона справді культура, просто не буває.

Ґурам ПЕТРІАШВІЛІ: "ТІЛЬКИ ДОБРА ЛЮДИНА МОЖЕ БУТИ СПРАВДІ ЩАСЛИВОЮ"

– Кажуть, що дитяча література має бути такою ж, як і доросла, тільки кращою. Тож як ви прийшли до того, аби писати саме так – краще?

– Я спершу писав вірші, а вже потім почав писати казки – і ніколи навіть не думав, що казки пишу для когось іншого, ніж "дорослі" вірші. Мені здається, що коли пишеш для дітей, то повинен писати і для батьків, бо якщо батькам не подобається, до дитини ця книжка й не дійде. А коли в людей є маленька людина – дитина, – батьки в цей час і своє дитинство проживають удруге, і вони в цей час теж як діти.

Я почав писати казки в 1970-му році, коли моїй старшій доньці було сім чи вісім місяців. Я грався з дочкою і називав її, як зазвичай називають батьки своїх дітей – "мій ведмедик", "мій зайчик"... А тоді чомусь сказав: "мій динозаврик"! І так написалася перша казка.

А взагалі, я сам критик і чудово розумію, що звідки в моїх казках береться. Звичайно, чимало походить із грузинських народних казок. Ясна річ, щось є від Андерсена – не може такого бути, аби нічого не було! Щось – від Оскара Вайлда... Мої найулюбленіші казки – це "Русалочка" Андерсена і "Соловей і Троянда" Вайлда. Також обов'язково там присутні Акакій Церетелі й Важа Пшавела – геніальний поет і казкар. До речі, в Грузії багато хто вважає, що відома історія про Бембі "списана" зі створеної на двадцять років раніше від Бембі казки Пшавели... Дуже шаную Гоголя, росіян Чехова, Єсеніна, Пушкіна. Хоча Пушкін, звичайно, був шовіністом, – але мені здається, що слід розрізняти особистість письменника, далеко не завжди приємну, і власне його мистецтво. Особистість Пушкіна мені, м'яко кажучи, дуже неприємна, – але як я можу не любити його "Камінного гостя"?! Це стосується і Достоєвського, і Толстого, які також були шовіністами. А Єсенін шовіністом не був; мені дуже цікаво було дізнатися від Миколи Сома, що мама Єсеніна була українкою. І Маяковський не був шовіністом, він писав: "Москаль, на Україну зуби не скаль"!

Ще Ґете говорив, що письменник – це колективна особистість, яка акумулює в собі все те, що вона знає, бачила, читала. Так воно і є. Але головне в цьому всьому – любов, без неї не буде нічого. Як на мене, особистість – це скількох людей ця людина любила у своєму житті і скільки людей любило її. Сума цих двох любовей і становить особистість. Приміром, Тарас Шевченко любив усіх українців – і його мільйони любили, і люблять досі. Оце особистість!

І така формула кожного стосується... Не хочу й згадувати політиків – але і їх насамперед стосується. Бо вони здебільшого не люблять – вони граються. І тут чудово видно, хто з ваших політиків українець, а хто ні. Не йдеться, звісно, про саму національність – Дізраелі, приміром, був чистокровним євреєм, але він був прем'єр-міністром Великої Британії, і любив цю країну, і дітей своїх виховував у любові до неї. А більшість ваших політиків зі своїми дітьми розмовляють російською! Оце і є головне... Якщо людині все одно, як розмовляти – це не буде українець.

– Пане Ґураме, у ваших казках, у повісті "Елі та Рару" є одна риса, яку я вже забув, коли зустрічав у сучасних текстах для дітей. Так, вона є у фольклорі, у класиків – але зараз вона якось ніби вихолощена. Я назвав би це абсолютною добротою. Коли для того, аби виправити злочинця, слід, приміром, його легенько стукнути лобом... об слона! Але нема навіть найменшого натяку на жорстокість, і натяку на те, що, приміром, чиниться в сучасних мультиках, де смішно тоді, коли боляче, і чим дужче боляче, тим нібито смішніше.

– Перша ознака культури людини – це повага до іншого, навіть до ворога. Це ментальність, закладена і у фольклорі, і в класиці. У Важи Пшавели є чудова поема "Алудо Кетелаурі", в якій згадується стародавній гірський войовничий звичай – коли вбивали ворога, відрізали йому десницю. Зміст такий: одного разу кісти – це таке чеченсько-грузинське плем'я – напали на грузинське село, вкрали коней, і Алудо Кетелаурі з групою односельців кинувся за ними в погоню. Був бій, і була дуже мужня боротьба Алудо й кіста Муцала. Алудо вбив Муцала, але був настільки вражений його мужністю, що не захотів відрізати йому десницю. Мало того: він приніс у жертву вола в пам'ять про Муцала як свого брата.

Він інший, але він мій брат – усвідомлення цього, закладене в поемі Важи Пшавели, є невід'ємною частиною грузинського менталітету, грузинської культури. Росіянин Ніколай Заболоцький, до речі, перекладаючи поему, не збагнув цього. У нього Алудо, приносячи в жертву вола, каже: "Чтоб не попал чеченец в ад, подобно вору и злодею". А в оригіналі йшлося про те, що хоч Муцал і не моєї віри, хоч він інший, але ж він така сама людина, як і я, і тому він мій брат. У цьому принципова різниця наших національних характерів, культур.

Адже культура – це не суміш фактів, це світогляд. Людина, вихована в цінностях національної культури, отримує від неї найважливіше – точку зору, з якої вона дивиться на світ. Відтак і я є таким, яким є мій народ, якою є моя культура.

– Так, але я пригадую вашу казку про шапкаря, чиї шапочки, в яких птиці позалишали свої сни, роблять дітей добрими, щирими, чуйними, але водночас і занадто м'якими, як тепер модно казати, невдахами. Чи нема в цьому протиріччя? Чи, роблячи своїх маленьких читачів добрими, чуйними і ніжними, ви не робите їх одночасно зам'якими, непристосованими до життя в жорстокому світі?

– З одним із моїх літературних учителів, геніальним письменником Резо Інанішвілі, якось трапилася така історія. До нього прийшов один літератор і почав скаржитися на життя – там йому нагрубили, там обважили, там ще щось... Резо обірвав його й каже: "А ти знаєш, що люди бувають двох категорій – вовки і вівці. До кого ти себе відносиш?" Той подумав і вирішив, що він, напевно, вівця. "А якщо вівця, – каже Резо, – то й терпи. А не хочеш терпіти – стань вовком".

Ось і я так відповім на ваше запитання. Лише з однією заввагою. Так, добру людину можна і обдурити, але в добра є одна перевага – тільки добра людина може бути по-справжньому щасливою. Бо вовки можуть бути задоволені – і тільки, а щастя неможливе саме по собі, воно може бути тільки разом з іншими людьми.

У мене є казка "Бегемот і сон", у якій бегемот навчився літати. І я пишу: так, бегемот почав літати, але хто знає про це? Лише я і ти, любий читачу. А якщо ти хочеш, щоб про це знали всі, відчини вікно і скажи про це людям. Дочка мого друга, коли їй було дев'ять років, так і зробила! Зараз вона прекрасна письменниця. Але ж скільки дітей, читаючи цю казку, не відчиняли вікон і не кричали: "Бегемот почав літати!" Так що все залежить від самої людини... І завжди слід пам'ятати, що у світі добрих людей значно більше.

Розмову вів Іван АНДРУСЯК, "Нація і держава"

ВІД АВТОРА

"ФАВСТІВСЬКІ" КАМЕНЯРІ

Катерина БОРИСЕНКО, літературознавець

Здається, що Іван Франко належить до тих особистостей у нашій історії, про яких знаємо дуже багато. Ще б пак! Ледь не від першого класу нам розповідають про "Великого Каменяра", полум'яного борця за справедливість і права поневоленого люду. Він займає "почесне місце в тріумвіраті Шевченко – Франко – Леся Українка". А отже, має повне право "бути пошанованим" державою до ювілею... кошиком квітів до пам'ятника й урочистою промовою когось із можновладців. Одне слово, усе як завжди – громадський діяч не дозволить згадати про поета.

А жаль – бо, врешті-решт, варто почати говорити про Франка найперше як про одного з найпотужніших українських поетів, автора європейського рівня. Час ламати стереотипи, нав'язані радянською епохою, й поціновувати його творчість якщо не з наукових позицій (бо то справа фахівців), то бодай керуючись суто артистичним чуттям, котре є в кожному і зумовлює саму потребу в мистецтві. Варто залишити школу з її "зазубреними" істинами (які, замість зацікавлювати літературою, відбивають будь-яке бажання братися за книжку) й почати просто читати Франка. Тільки тоді – навіть за давно знайомими рядками – відкриються справдешні глибини.

Чи не найперше тут варто зважити на ідеали, висунуті епохою, – а філософія межі XIX і XX століть заговорила про "цілісну особистість". Про, як сказав Освальд Шпенглер, "фавстівський" тип людини, себто такої, що впевнено йде до мети. І саме цей ідеал втілюється у франкових "Каменярах", а найвиразніше – в "Гімнові"; про нього розмірковує поет у "Мойсеї", "Іванові Вишенському", "Перехресних стежках". Відтак, цей образ стає стрижневим для його творчості:

Вічний революцьйонер,
Дух, що тіло рве до бою.

Ясна річ, тут мова не про провісника якихось переворотів, а про "одвічного бунтаря", чи радше бунтівний дух, що не кориться перед невіглаством буднів. Перемога "вічного революціонера" – це перемога інтелектуальної культури.

Однак собі – чи радше своєму поколінню – Франко відводив місце будівничих, що мають розчистити місце, на якому вона постане. "На шляху поступу ми лиш каменярі", – стверджував він, маючи на думці не велетів із молотами (стереотип, нав'язаний нам попередньою епохою), а звичайних людей, які "кров'ю власною і власними кістками" мурують "твердий гостинець". І в цьому суть – бо звичайній людині пробити скелю куди складніше, на це здатні лише сильні духом і свідомі своєї мети.

І тут ми відчутуємо один із найцікавіших моментів, що є ключовим структурантом Франкової творчості: у часи, коли панувала мода на атеїзм, ба більше – позиціонуючи себе атеїстом, він створював глибоко духовні образи. А головне джерело духовності – це віра. І тому "Мойсей" оповідає якраз про трагедію цілісної особистості, що діє серед громади, для якої постулат "наші вівці голодні" куди важливіший за манну небесну. Та ще більше – про трагедію сильної духом людини, яка бодай на хвилину піддалася сумніву і втратила віру. А втратити віру – це один із найбільших гріхів. І читаючи Франка, ми кожного разу будемо відкривати щось нове для себе.

Тож найголовніше – просто взяти до рук томик і, відкинувши будь-які ідеологічні нашарування, зануритися в читання геніального письменника.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua
Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61
Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення №
Наклад 60 000 примірників
Ціна договірна